

T. C.

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

DENEYSEL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (BÜDAM) YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – Bu Yönerge, Bingöl Üniversitesi Deneysel Araştırmalar Merkezi (BÜDAM) yönetim organlarına ve görevlerine ilişkin usul ve esasları düzenler.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönerge, Bingöl Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak kurulan Deneysel Araştırmalar Merkezinin amaçlarına, görevlerine, yönetimi ve işleyişi ile ilgili organlarına, bu organların görevlerine ve çalışma şekline ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu yönerge;

1) 18 Mart 1986 tarihinde (Strasbourg) yürürlüğe giren ve 2 Aralık 2005 tarihinde Protokol hükümlerine göre (ETS No.170) değiştirilen, “Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlarla Kullanılacak Omurgalı Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Anlaşması” (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, Strasbourg, 02.12.2005, Protokol ETS No: 170)

2) Orman ve Su İşleri Bakanlığının 15 Şubat 2014 tarihli ve 28914 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik”

3) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 13 Aralık 2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik”

esaslarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu yönergede geçen;

- 1) Üniversite: Bingöl Üniversitesini,
- 2) Rektör: Bingöl Üniversitesi Rektörünü,
- 3) Merkez: Bingöl Üniversitesi Deneysel Araştırmalar Merkezini,
- 4) Müdür: Merkez Müdürünü,
- 5) Müdür Yardımcısı: Merkez Müdür Yardımcısını,
- 6) Yönetim Kurulu: Merkez Yönetim Kurulunu,
- 7) Yönetim Kurulu Başkanı: Merkez Yönetim Kurulu Başkanını,

- 8) Yerel Etik Kurul: Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulunu,
- 9) Veteriner Hekim: Merkezde görevli veteriner hekimi,
- 10) Sorumlu Yönetici: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının “Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik’in 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının i bendinde ve 8 üncü maddesinin 8 inci fıkrasının ç bendinde belirtilen veteriner hekimi,
- 11) Hayvan Refahı Birimi: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının “Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik’in 4 üncü maddesi i bendi uyarınca; “Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda kurulması zorunlu olan, hayvanların refahı ve bakımından sorumlu, veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri veya veteriner sağlık teknisyeni unvanına sahip en az bir kişiden, kullanıcı kuruluşlarda ise bu unvanlardan birine sahip bir kişiye ilaveten biri yerel etik kurul üyesi olmak üzere en fazla üç kişiden oluşan birimi”,
- 12) Tekniker: Merkezde çalışan veteriner sağlık teknikerini,
- 13) Teknik Personel: Merkezde teknik hizmetler kadrosunda görevlendirilecek kimyager/kimya lisans mezunu, ziraat mühendisi vb. personelini,
- 14) Diğer Personel: Merkezde görevlendirilecek, sekreter, güvenlik görevlisi, hayvan bakıcısı ve genel temizlik görevlilerini,
- 15) Araştırmacı: Deneyin fiilen uygulanmasından sorumlu olan, deney hayvanları kullanım sertifikasına ve en az lisans diplomasına sahip kişiyi,
- 16) Proje Yürütücüsü: Bir araştırmanın bilimsel, etik, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan araştırmacıyı,
- 17) Laboratuvar Hayvanı: Deneysel çalışmalarda kullanılan ve ilgili yönetmeliklerle kullanımına izin verilen tüm laboratuvar hayvanlarını,
- 18) Proje: Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından onaylanmış bilimsel projeleri ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Merkezde Yürütülecek Projelerle İlgili İşlemlere İlişkin Esaslar ve Sorumluluklar

Merkezinin faaliyet alanları

Madde 5 – Merkez; eğitim ve araştırma amacıyla kullanılacak deney hayvanı üretimi ve bakımının yapılmasına, nakledilmesine, deney hayvanları üzerinde yürütülecek her türlü deneysel araştırma ve uygulamanın, etik kurallara ve uluslararası standartlara uygun olarak hayvan refahı ve hayvan haklarına riayet edilerek yürütülmesine ilişkin faaliyetleri yapar. Bu çerçevede yürütülecek projelere destek sağlar.

Merkezde yürütülecek projeler, Merkez Yönergesi ve Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu Yönergesinde belirtilen işlemler doğrultusunda yürütülür.

Başvuru koşulları

Madde 6 – Merkezde araştırma yapmak isteyen araştırmacılar, Merkez Müdürlüğüne bir Dilekçe (Ek 1), Çalışma Programı Formu (Ek 2), Taahhütname (Ek 3) ve Araştırmacı Deney Hayvanı Talep Formu (Ek 4), Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu (BÜHADYEK) onayı ve Çalışmayı yapacak olan kişi/kişilerin Deney Hayvanı Kullanım Sertifikası/Sertifikalari ekleri ile başvurur. Araştırmanın Merkez ve Yerel Etik Kurul onayları alması, araştırmacıların ise Laboratuvar Hayvanı Kullanım Sertifikasına sahip olması koşulları aranır. Araştırma başvurusu, çalışma başlamadan en az 90 gün önce yapılmak ve kullanılacak hayvanlara ilişkin bilgileri içermek zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Merkezin Organları ve Görevleri

Madde 8 – Merkezin organları şunlardır:

- 1) Merkez Müdürü,
- 2) Merkez Müdür Yardımcıları (Görevlendirilmesi halinde),
- 3) Merkez Yönetim Kurulu,
- 4) Sorumlu Yönetici (Veteriner Hekim),
- 5) Hayvan Refahı Birimi.

Merkez Müdürü

Madde 9 – Merkez Müdürü Rektör tarafından 3 (üç) yıllığına atanır. Görev süresi dolan müdür tekrar atanabilir. Müdür, ihtiyaç görmesi halinde kendisine verilen görevlerin yürütülmesine yardımcı olması amacıyla en fazla 2 (iki) öğretim elemanını Müdür Yardımcısı olarak atayabilir. Müdür Yardımcısının görev süresi, Müdürün görev süresinin bitimi ile sona erer. Müdür, Merkezi temsil eder. Yönetim Kurulunun doğal üyesidir ve Yönetim Kuruluna Başkanlık eder. Müdür, Merkezin amaçları doğrultusundaki bilimsel ve idari işlerin yürütülmesinden, bütün etkinliklerin gözetim ve denetiminin yapılmasından sorumludur. Müdür, Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu ile koordinasyonu sağlar, Hayvan Refahı Birimini oluşturur ve çalışmalarını denetler. Birimin yıllık faaliyet raporunu hazırlayarak Rektöre sunar.

Müdürün görevde olmadığı hâllerde, Müdür Yardımcısı (bulunması halinde) veya Müdür tarafından belirlenen Yönetim kurulu üyelerinden biri müdüre vekâlet eder. Vekâlet süresinin 6 (altı) ayı aşması durumunda yeni bir Müdür görevlendirilir.

Merkez Yönetim Kurulu

Madde 10 – Yönetim Kurulu; Merkez Müdürünün önerisi ile ve Rektör tarafından görevlendirilen en fazla 2 (iki) Müdür Yardımcısı (önerilmesi ve bulunması halinde) ve/veya Bingöl Üniversitesi Öğretim Üyeleri arasından 3 (üç) yıl için atanmış toplamda 5 (beş) üyeden oluşur. Üyelikten ayrılan veya üyelik süresi dolan üyelerin yerine süreyi tamamlamak için yeniden atama yapılır. Yönetim Kurulu en geç 6 (altı) ayda bir olağan, gerekli hallerde Başkanın talebi doğrultusunda olağanüstü toplanabilir. Yönetim Kurulunun görev süresi, Müdürün görev süresinin bitimi ile sona erer. Bir takvim yılı içerisinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste 3 (üç) toplantıya katılmayan üyenin üyeliği kendiliğinden düşer.

Merkez Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- 1) Bu Yönerge çerçevesinde ve kuruluş amaçları doğrultusunda, Merkezin yıllık çalışma programını belirlemek, yatırım ve bütçe tasarısını hazırlamak, gereksinimlerini tespit etmek,
- 2) Merkez tarafından yürütülecek faaliyetlere ilişkin çalışma esaslarını mevzuata uygun olarak belirlemek,
- 3) Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu ile işbirliği içinde çalışmak ve gerektiğinde merkezde yapılacak çalışmaları birlikte değerlendirmek,
- 4) Merkezde yürütülecek kurs, seminer, sertifikasyon programlarını vb. faaliyetleri Yerel Etik Kurul ile kararlaştırmak,
- 5) Yurt içi ve yurt dışı bilimsel araştırma ve inceleme kurum/kuruluşları ile işbirliği yapmak,
- 6) Merkezde üretilen deney hayvanları ile hayvan bakım ücretlerini değişen şartlara göre yıllık olarak tespit etmek.

Sorumlu Yönetici (Veteriner Hekim)

Madde 11 – Merkez bünyesinde görevlendirilen veteriner hekim, sorumlu yöneticidir.

Sorumlu Yöneticinin görevleri şunlardır:

- 1) Deneysel hayvanlarının Merkeze kabulü, sağlık durumlarının takibi, hastalıklarının tanı ve tedavisini yapmak,
- 2) Laboratuvar hayvanlarının ideal koşullarda üretimi ve bakımını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak,
- 3) Laboratuvar hayvanlarında yapılan işlemlerin etik kurallara uygunluğunu takip etmek,
- 4) Araştırmalar sırasında “Danışman Veteriner Hekimlik” görevini yapmak,
- 5) Hayvan deneylerinde cerrahi ve diğer girişimlerde araştırmacıya rehberlik etmek,
- 6) Deneysel hayvanlarının bakım ve beslenme talimatlarını hazırlamak,
- 7) Merkez dâhilinde kullanılan laboratuvar hayvanlarının (üretimdeki, bakımdaki, proje dâhilinde ve haricinde, ölen ve ötenazi uygulanan vb.) kaydını tutmak,
- 8) Merkez dâhilinde kullanılan anestezi ilaçları koruma altına almak ve kaydını tutmak,
- 9) Merkez görevli teknik personel, tekniker ve teknisyenlerin çalışmalarını koordine etmek ve denetlemek.

Hayvan Refahı Birimi

Madde 12 – Hayvan Refahı Birimi; Merkezde görevli veteriner hekim, veteriner teknikeri, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan bakıcısı veya Müdür önerisi ve Rektör onayı ile 1 (bir) üyede veteriner fakültesi öğretim elemanlarından olmak üzere Müdür tarafından görevlendirilen en az 3 (üç) kişiden oluşur. Bu personellerden biri Müdür tarafından Hayvan Refahı Birimi Sorumlusu olarak görevlendirilir.

Hayvan Refahı Biriminin görevleri şunlardır:

- a) Merkezde çalışan hayvan bakımından sorumlu personele hayvanların elde edilmeleri, bakım, barınma ve kullanımları konularında bilgi vermek,
- b) İkame, azaltma ve iyileştirme ilkesinin uygulanması ve bu ilke ile ilgili teknik ve bilimsel gelişmeler hakkında bakımdan sorumlu personele bilgi vermek,
- c) Merkezde barındırılan veya kullanılan hayvanların refahı ile ilgili olarak raporlama ve takip konularında iş akış şemaları oluşturmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Hâller

Madde 13 – Bu yönergede hüküm bulunmayan hâllerde 3. maddede yer alan mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten Kaldırma

Madde 14 – Bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 05/04/2011 tarihli ve 2011/4-11 sayılı Senato kararı ile kabul edilen “Bingöl Üniversitesi Deneysel Araştırmalar Merkezi Kuruluş ve İşleyiş Yönergesi” yürürlükten kalkar.

Yürürlük

Madde 15 – Bu Yönerge, Bingöl Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16- Bu Yönergeyi Bingöl Üniversitesi Rektörü yürütür.

EK 1

T.C.

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

DENEYSSEL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (BÜDAM) MÜDÜRLÜĞÜNE

.../.../201..

Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından
..... Tarih ve ..... Protokol No ile onaylanan
..... isimli araştırmamı Deneysel Araştırmalar Merkezi
(BÜDAM)'nde yapmak istiyorum.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ekler:

1. Bingöl Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu (BÜHADYEK) onayı
2. Çalışmayı yapacak olan kişi/kişilerin Deney Hayvanı Kullanım Sertifikası/Sertifikaları
3. Çalışma programı formu
4. Deney hayvanı talep formu
5. Taahhütname
6. Deney hayvanı ile bakım ve besleme ücretlerinin yatırıldığına dair dekont

---

Bingöl Üniversitesi Deneysel Araştırmalar Merkezi Müdürlüğü (BÜDAM) 12000, BİNGÖL,
Tel: 0426 216 00 12 /1266

E-posta: budam@bingol.edu.tr

EK 2

T.C.
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
DENEYSEL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (BÜDAM) ÇALIŞMA PROGRAMI
FORMU

.../.../201..

Adı-Soyadı	
Bağlı Bulunulan	
Üniversite	
Fakülte	
Bölüm	
Anabilim Dalı	
Çalışma içeriği	
Merkezde çalışacak deney hayvanı kullanıcıları	
Deney hayvanının	
Türü	
Cinsiyeti	
Yaşı	
Sayısı	
Deney Süresi	
Deney başlangıç tarihi	
Deney bitiş tarihi	

Çalışma Gün ve Saatleri

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
09: ⁰⁰ -10: ⁰⁰					
10: ⁰⁰ -11: ⁰⁰					
11: ⁰⁰ -12: ⁰⁰					
12: ⁰⁰ -13: ⁰⁰					
13: ⁰⁰ -14: ⁰⁰					
14: ⁰⁰ -15: ⁰⁰					
15: ⁰⁰ -16: ⁰⁰					
16: ⁰⁰ -17: ⁰⁰					
17: ⁰⁰ -18: ⁰⁰					

İmza

E-posta: budam@bingol.edu.tr

EK 3

T.C.
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
TAAHHÜTNAME

DENEYSEL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (BÜDAM) MÜDÜRLÜĞÜNE

.../.../201..

Bingöl Üniversitesi Deney Hayvanları Araştırma ve Uygulama Merkezinde
..... tarihli ve ..... sayılı Yönetim Kurulu kararıyla çalışma izni
alınmış

“.....”

başlıklı araştırmanın belirtmiş olduğum/olduğumuz çalışma programı ve ekibiyle, Bingöl
Üniversitesi Deneysel Araştırmalar Merkezi (BÜDAM) Yönergesine uygun olarak
yapılacağını taahhüt ederim/ederiz.

Proje Yürütücüsü (Adı-Soyadı, Unvan, İmza) :

Çalışma Ekibi (Adı-Soyadı, Unvan, İmza) :

Bingöl Üniversitesi Deneysel Araştırmalar Merkezi Müdürlüğü (BÜDAM) 12000, BİNGÖL,
Tel: 0426 216 00 12 /1266

E-posta: budam@bingol.edu.tr

EK 4

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
DENEYSEL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (BÜDAM)
ARAŞTIRMACI DENEY HAYVANI TALEP FORMU

YIL:

TÜRÜ:

SOYU:

CİNSİYETİ:

	OCAK		ŞUBAT		MART		NİSAN		MAYIS		HAZİRAN		TEMMUZ		AĞUSTOS		EYLÜL		EKİM		KASIM		ARALIK	
	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN	ALINAN	KALAN
ARAŞTIRMACININ ADI SOYADI																								
TOPLAM																								

Çalışmanın Adı:

TARİH:

HAZIRLAYAN: